КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ГАЗЕТА КИЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

№ 5 (2349) 2025 р. ЗАСНОВАНА 25 ЖОВТНЯ 1929 РОКУ kunews.knu.ua

02 Спротив, що народжує свободу

03 Наука поза лабораторіями

04 На шляху до верховенства права

05 Друковане слово як відбиток епохи

06 КНУ EXPO-Весна 2025

ЗГУРТОВАНІСТЬ – НАША ВІДПОВІДЬ

У День Києва ворог затято «вітав» столицю України масованою повітряною атакою. У ніч проти неділі, 25 травня, уламки одного з трьох сотень дронів впали біля гуртожитку № 7 Студмістечка Університету, спричинивши вибух газу і пожежу.

Попри безсонну ніч, на ранок у дворі постраждалого гуртожитку сходилися студенти, викладачі, співробітники КНУ та просто небайдужі громадяни, аби швидко прибрати територію. Адміністрація була тут ще від ночі – координувала дії та допомагала разом з усіма.

Прибирати було що: на внутрішньому фасаді будівлі не вцілило жодне вікно, двері кімнат також винесло вибухом. Але треба знати нашу університетську спільноту: вона вкотре доводить свою згуртованість навіть за критичних обставин. Уже до обіду дружними зусиллями прибрали скло й закрили вікна листами ДСП. Звичайно, мешканців постраждалих кімнат розселили по інших гуртожитках.

Наше ставлення до чергового воєнного злочину країни-терориста висловив ректор Володимир Бугров: «Ворог хоче нас зламати, але наша відповідь – це згуртованість, єдність і спільна робота заради перемоги. Іншого виходу в нас немає. Як казала уродженка Києва Голда Меїр: “Вони хочуть нашої смерті, ми хочемо жити – отже, місця для компромісу немає”».

Віримо, що спільними зусиллями зможемо впоратися з цією ситуацією. У нас сильна громада, яка вміє триматися разом!

Фото Л. Кіт, Г. Зоря

СПРОТИВ, ЩО НАРОДЖУЄ СВОБОДУ

До Дня боротьби за права кримськотатарського народу в КНУ імені Тараса Шевченка 19 травня відбулася важлива панельна дискусія, присвячена питанням спротиву на ТОТ півострова Крим

ЛЕСЯ САКАЛЬ-ЛІСНІЧЕНКО

Попри постійний тиск та репресії, українські громадяни у тимчасово окупованому Криму продовжують чинити опір і зберігати вірність Україні. Водночас російська окупаційна влада вдається до фабрикації справ, переслідувань і залякувань тих, хто не погоджується з окупаційним режимом. Панельна дискусія «Крим: спротив, що народжує свободу», яка відбулася в КНУ, як і загалом публічні заходи, відіграють важливу роль у підтримці кримців, допомагають доносити їхні історії до ширшої авдиторії та посилюють адвокацію за звільнення політичних в'язнів. Дискусія була організована за сприяння Представництва Президента України в АР Крим.

Ректор КНУ Володимир Бугров подякував Представництву Президента за проведення заходу в Шевченковому університеті, адже колишній очільник Представництва Антон Кориневич, викладач ННІ міжнародних відносин, нині представляє Україну в Міжнародному суді ООН та працює над створенням Спеціального трибуналу щодо злочину агресії. У КНУ також триває підготовка кадрів для деокупованого Криму, зокрема завдяки магістерським програмам, ініційованим Тамілою Ташевою, яка очолювала Представництво до 2024 року.

З вітальним словом до учасників звернулася Лариса Комаха, директорка ННІ публічного управління та державної служби КНУ. Вона зауважила, що після деокупації Крим потребуватиме понад 55 тисяч управлінців різного рівня. Програми ННІ ПУДС КНУ готують управлінців майбутнього, які після завершення війни відновлюватимуть життя територіальних громад, зокрема й тих, що певний час перебували поза межами правового поля України.

Під час дискусії Постійна Представниця Президента в АРК Ольга Куришко повідомила, що в окупованому Криму зафіксовано 1350 випадків переслідування за так звану «дискредитацію російської армії», яке окупаційна влада застосовує проти учасників спротиву, особливо молоді.

У своїй промові Голова Меджлісу кримськотатарського народу Рефат Чубаров розповів про спротив кримських татар та важливість вшанування жертв геноциду кримськотатарського народу, адже «ті люди, які чинять ненасильницький спротив, не співпрацюють з окупаційною адміністрацією, – це мужні люди, і таких сотні тисяч», – наголосив пан Чубаров.

Про свій досвід перебування в російській в'язниці розповіла кримка Леніє Умерова. Відмовившись від російського паспорта, дівчина стала мішенню для російських каральних структур. Ленію поділилася тим, наскільки в полоні важливо відчувати зв'язок із зовнішнім світом та знати, що про тебе пам'ятають.

Фото О. Лисак

Упродовж дискусії діяла локація ініціативи «Листи до вільного Криму». Це проєкт Представництва Президента України в АР Крим, ПЕН Україна та ZMINA, у межах якого люди можуть написати листи незаконно ув'язненим українцям, яких окупаційні адміністрації утримують в окупованому Криму або з окупованого Криму депортували на територію рф.

Протягом тижня ця локація продовжувала свою роботу в Центрі комунікацій КНУ. Кожен і кожна, хто долучилися до акції, мали можливість переглянути короткі історії політичних в'язнів, щоб підібрати важливі та доречні слова підтримки, адже емоційно непросто знайти правильні слова для незнайомої людини. До того ж існує низка вимог, яких потрібно дотримуватися, аби лист справді потрапив до адресата й став для нього джерелом моральної опори, а також, що не менш важливо, – правозахисним сигналом для адміністрації в'язниці, що бранець перебуває у фокусі уваги громадськості, тож злочини будуть поміченими.

У боротьбі за свободу України саме спільна пам'ять, згуртованість, взаємопідтримка і непохитна віра в перемогу роблять нас сильнішими.

УКРАЇНСЬКО-АФРИКАНСЬКИЙ РЕНЕСАНС

В Університеті створено Центр африканських студій, що є частиною масштабної магістерської програми «Африканістика». Ця ініціатива не має аналогів в Україні й покликана забезпечити країну фахівцями нового покоління, які здатні виконати стратегічне державне завдання – глибоко розуміти Африку, бачити її як рівноправного суб'єкта зовнішньої політики

ЦЕНТР КОМУНІКАЦІЙ

Унікальний освітній осередок презентовано під час урочистостей з нагоди 62-ї річниці Міжнародного дня Африки, що відбулися в КНУ імені Тараса Шевченка 28 травня.

Центр африканських студій покликаний стати серйозною науковою базою для вивчення Африки в контексті нової ери партнерства між Україною та країнами Африканського континенту.

«В умовах війни за виживання Україна прагне розбудовувати партнерство з країнами, які знають ціну незалежності та поважають суверенітет інших держав світу. КНУ імені Тараса Шевченка як провідний університет усвідомлює значимість африканського вектору для зовнішньополітичного курсу України», – сказав очільник КНУ Володимир Бугров, відкриваючи урочистості з нагоди Дня Африки.

У заході взяли участь посли й почесні консули африканських країн в Україні, африканські дипломати, а також представники МЗС України, громадських організацій та академічної спільноти.

Ректор подякував дипломатичним представництвам африканських країн за підтримку, довіру, відкритість до діалогу й готовність підтримувати культурний та освітній обмін: «Разом ми творимо майбутнє, де Україна й держави Африки – це союз рівних, вільних і сильних».

Посол ПАР в Україні Шуейб Касу відзначив потенціал освітньо-наукової співпраці між Україною та країнами Африки. Створення Центру африканських студій на базі Географічного факультету КНУ пан Посол назвав своєчасною і стратегічною ініціативою: «Центр покликаний стати академічною платформою для міждисциплінарного дослідження Африканського континенту, формування нової генерації експертів, дипломатів, журналістів, які володітимуть знаннями, здатними забезпечити Україні компетентну присутність у діалозі з африканськими державами».

У зверненні до учасників заходу спеціальний представник України з питань Близького Сходу та Африки Максим Субх теж високо оцінив створення Центру африканських студій та окремої магістерської програми з африканістики. «Не маючи впливу в африканських країнах, Україна втрачатиме голоси на міжнародних майданчиках з огляду на зростаюче економічне та політичне значення Африки. Цьогорічне головування ПАР у G20 ще більше закріплює світове лідерство регіону. Голос Африки є важливим для нас заради зупинки російської агресії та відновлення справедливого миру. Україна нині потребує фахівців, які здатні глибоко розуміти Африку, знати мови, мислити критично. Тож Міністерство закордонних справ і, зокрема, Інститут спеціального представника з питань Близького Сходу та Африки вбачають у новоствореному Центрі надійного партнера та вірного однодумця», – відзначив Максим Субх.

Ще одним свідченням нашої академічної присутності на Африканському континенті стало підписання меморандумів про взаєморозуміння між КНУ імені Тараса Шевченка та Університетом Нельсона Мандели (Південно-Африканська Республіка), Хартумським університетом (Республіка Судан), Центром прав людини, юридичний факультет, Університет Преторії (Південно-Африканська Республіка).

Фото Ю. Бочан

Проректорка з міжнародних зв'язків Ксенія Смирнова зауважила, що укладення меморандумів є лише формалізацією стосунків, насправді ж робота над узгодженням ефективних механізмів партнерства вже триває.

У режимі онлайн до привітань з нагоди святкування Дня Африки та започаткування нових освітніх ініціатив у КНУ долучилися посли України в Єгипті, Нігерії та ПАР. Програма урочистостей містила також виступи науковців-африканістів. Під час обговорень звучали пропозиції щодо створення Асоціації африканських випускників українських ЗВО, відкриття відділень для вивчення української мови в Африці та найпоширеніших африканських мов – в Україні. Спікери відзначали зацікавленість африканського студентства українською тематикою. Адже різноманітна та бурхлива Африка теж намагається знайти надійних партнерів на глобальній арені. І Україна, з її величезним потенціалом, є частиною цієї трансформації.

Ще у 2022 році було ухвалено Стратегію розвитку відносин з державами Африки, а наступного року затверджено першу в історії МЗС України Комунікаційну стратегію «Україна – держави Африки».

У межах офіційного візиту Президента України Володимира Зеленського до ПАР у квітні 2025 року Перша леді України Олена Зеленська підписала перший на Африканському континенті Меморандум про співпрацю і заснування осередку глобальних українських студій з Університетом Преторії.

Відкриття Центру африканських студій у КНУ стало зустрічним кроком і важливим компонентом державної політики. Нові ініціативи вкотре позиціонують Шевченків університет як агента змін, що сповідує цінності, спрямовані на зміцнення міжнародного авторитету нашої держави.

НАУКА ПОЗА МЕЖАМИ ЛАБОРАТОРІЙ

Неформальне спілкування в професійному колі – гарна можливість «прокачати» навички, завести корисні знайомства та знайти нові ідеї

АННА ЛУКАНСЬКА

Саме такими міркуваннями керувалися організатори традиційного Наукового ярмарку «День розвитку наукової кар'єри», який цьогоріч вперше відбувся на еколокації – галявині Південного кампусу КНУ. Як зазначалося в програмі, «селфі з ректором і проректором – дозволяється».

Захід, присвячений Дню науки в Україні, об'єднав відомих і молодих дослідників, викладачів і наставників, представників бізнесу та студентів, які лише планують вступати до аспірантури. «Нетворкінг просто неба» з ініціативи проректорки з наукової роботи Ганни Толстанової організували Рада молодих вчених та Науково-дослідна частина КНУ.

Обираючи гасло цьогорічного Дня розвитку наукової кар'єри – «Наука виходить за межі лабораторій» – організатори акцентували на непересічному значенні науки для суспільства та підтримці заходів з її популяризації.

«Ми не зрушимо з місця доти, доки не вийдемо з лабораторій та бібліотек і не почнемо спілкуватися – зі школярами, з їхніми батьками, з політиками, із суспільством, – зазначив ректор КНУ Володимир Бугров. – Мало здійснити відкриття в лабораторії, мало його опублікувати для наукового співтовариства... Його промоція також важлива – зокрема, й на рівні влади. Маємо пояснювати, що фінансування науки – це не видатки, а інвестиції: в оборону і безпеку, в економіку, у новітні медичні технології».

Прокачати комунікаційні навички закликали на інтерактивній локації «Ефективна комунікація: як я можу покращити взаємодію з іншими» від бізнес-тренера, фахівця з навчання персоналу, доцента факультету психології Віталія Паньковця. На іншій локації, що мала назву «Наукове містечко КНУ», консультували фахівці відділів аспірантури та докторантури, міжнародних зв'язків та проєктної діяльності НДЧ, Наукового парку КНУ та Наукової бібліотеки імені М. Максимовича. Відвідувачів ярмарку цікавило все – від правил вступу до аспірантури, можливостей взяти участь у програмах академічної мобільності до перспективи виграти грант на наукові дослідження.

«КНУ щороку перемагає на конкурсному відборі проєктів фундаментальних наукових досліджень, прикладних наукових досліджень та науково-технічних експериментальних розробок молодих вчених, які працюють або навчаються у закладах вищої освіти та наукових установах, що належать до сфери управління Міністерства освіти і науки України. Минулого року виграли конкурс і отримали фінансування три проєкти із п'яти, поданих Університетом», – наголосив голова Ради молодих вчених КНУ Роман Остапенко.

Ще одна цікава локація – Elevator Pitch – пропонувала майстерклас від директора бізнес-школи корпорації «Науковий парк», бізнес-тренера Володимира Зубченка. Уміння за кілька хвилин вичерпно й ефективно презентувати своє наукове дослідження – наприклад, записати відеоролик для участі у конкурсі – must have сучасного дослідника!

У науковій приймальні просто неба ділилися власним досвідом із молоддю ректор КНУ Володимир Бугров та проректорка Ганна Толстанова.

Як педагог і філософ у діалозі з молодими науковцями Володимир Бугров говорив про філософію науки, її роль у суспільстві, а також про сучасні тенденції у розвитку досліджень, зокрема їх міждисциплінарний характер.

За словами Ганни Толстанової, «у Київському національному університеті створено цілу екосистему підтримки досліджень, аж до патентування наукових розробок».

Фото П. Катеринич

Станом на 1 січня 2025 року Університет був власником 249 чинних охоронних документів на об'єкти права інтелектуальної власності (зокрема, 114 – патентів на винаходи), 46 патентів на корисні моделі, 4 – на сорти рослин. Крім того, мав 4 свідоцтва на торговельні марки та 81 свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір.

КНУ забезпечує дослідникам супровід отримання охоронних документів на об'єкти інтелектуальної власності та підтримує участь своїх наукових колективів у всеукраїнських та міжнародних виставках й інших заходах, спрямованих на популяризацію, комерціалізацію винаходів і трансфер технологій. Про це відвідувачам ярмарку розповідали завідувачка патентно-ліцензійного відділу НДЧ Людмила Шмельова та провідний фахівець відділу Андрій Чуян.

Найсучаснішу матеріальну базу для досліджень забезпечують чотири центри колективного користування науковим обладнанням (ЦККНО), створені на базі ННІ «Інститут геології», ННІ високих технологій та ННЦ «Інститут біології та медицини», а також Астрономічної обсерваторії та Фізичного факультету КНУ. Зокрема, ЦККНО «Лабораторія фізики та астрофізики високих енергій» забезпечує доступ до баз даних міжнародних космічних місій, надає допомогу в отриманні та опрацюванні результатів спостережень. Центр «Мікроскопія та лазерна спектроскопія» надає послуги, пов'язані з оптичними дослідженнями новітніх матеріалів – таких як наноматеріали, напівпровідники тощо, розробляє інноваційні технології виготовлення оптичних матеріалів, що використовуються в медицині, біотехнологіях, опто- та наноелектроніці.

Значну увагу під час заходу приділили темі комерціалізації наукових розробок. На запрошення організаторів наукового ярмарку головний виконавчий директор українсько-німецької компанії «Новації» Дмитро Меленевський та головний виконавчий директор ТОВ «ЮА.РПА» Даниїл Ситніков під час практикуму «Наука плюс Я = Версія 2.0. Історія успіху», поділися власними кар'єрними історіями та міркуваннями про те, як досягти результату.

У межах наукового ярмарку за високі досягнення в науці та її популяризацію молоді дослідники, аспіранти та ад'юнкти отримали подяки від ректора та футболки з написом «Кращий молодий науковець КНУ».

МАТЕМАТИКА НАДИХАЄ

Всеукраїнська олімпіада з математики імені Юлії Здановської зібрала 86 школярів 5-7 класів із 20 областей України

ЦЕНТР КОМУНІКАЦІЙ

Змагання під егідою нашого Університету проводяться сьомий рік поспіль (перерва була лише у 2022-му), а 2023 року Олімпіада названа іменем Юлії Здановської – випускниці КНУ, яку вбила рф. Юлія виборола чимало нагород математичних змагань і вже викладала улюблену науку в школі, але 3 березня 2022 року вона загинула під час бомбардування Харкова.

Організатори Олімпіади переконані, що за математикою, і загалом наукою, – майбутнє України.

«Юні математики провели чотири дні в тісному спілкуванні з однолітками, студентським журі, викладачами, вчителями. Упродовж двох турів вони встигли повправлятися у розв'язанні цікавих задач, які не для всіх виявилися пересічними. Встигли відвідати Музей математики, поборотися на апеляції та отримати заслужені нагороди», – розповів організатор і натхненник Олімпіади професор Богдан Рубльов.

Нагородження учасників і переможців відбулося 5 травня в актовій залі Інституту післядипломної освіти КНУ.

Проректорка зі зв'язків із громадськістю КНУ Олена Добржанська зазначила: «Приємно бачити стільки талановитих дітей. Дякую Богдану Рубльову, який з року в рік проводить це математичне свято. Дякую батькам і дітям, які попри все працюють та навчаються в Україні. Це дає силу та наснагу».

Декан Механіко-математичного факультету КНУ Оксана Безущак звернулася до учасників: «Надихаюся вашою енергетикою, настроєм, жагою до перемоги. Якщо є ви – є ми, є Шевченків університет, є інші заклади освіти. Отже, є Україна. Це означає, що ми незламні. За вами – наше майбутнє».

«Олімпіада – це не лише змагання і конкуренти, а й нові друзі. Я познайомився з багатьма хорошими хлопцями та дівчатами. Після виконання завдань ми мали змогу обговорити, яка задача була легкою, яка складною, які можливі варіанти розв'язування. Ми ділилися розповідями про свої школи та міста, з яких приїхали. Я з Луцька. Але хотів би навчатись у Києві в КНУ імені Тараса Шевченка. Мені тут сподобалося», – поділився враженнями Назар Чупринін.

Злата Борис живе й навчається у Львові. Коли вона довідалася про олімпіаду, відразу вирішила взяти участь: «Завдання були підсильними. Деякі складні, але цікаві. Часу на вирішення мені було достатньо. Обов'язково приїду наступного року».

Андрій Матвієнко з Миколаєва дуже вдячний своїй вчительці, яка готувала його до змагань: «Ми розв'язували багато різних задач, вона пояснювала мені хід рішення. Це дуже мені допомогло».

Фото Т. Василик

Мама Артема Лобанова дякує харківським учителям за те, що зацікавили і підтримують своїх учнів: «Вони організовують такі чудові математичні табори 2-3 рази на рік, щоб діти могли поспілкуватися, адже навчання у нас онлайн».

Велику підтримку діти отримують від батьків. Андрію Лазнику з Херсона готуватися допомагала мама, підшуковувала збірники задач, завдання з олімпіад минулих років.

Прессекретарка Фонду Президента України Леоніда Кучми «Україна» Дарка Оліфер подякувала Богдану Рубльову та всій команді КНУ й підкреслила: «Після чотирьох днів олімпіади учасники повертаються додому з новими враженнями та знаннями. Навчальний процес неможливо поставити на паузу, відкласти чи делегувати. Виховання українських дітей – це наша спільна відповідальність».

Олімпіада відбулася за підтримки Фонду української діаспори в Нью-Йорку RAZOM, Фонду Президента України Леоніда Кучми «Україна», ІТ-компанії Distributed Lab, компанії «Соки України».

НА ШЛЯХУ ДО ВЕРХОВЕНСТВА ПРАВА

У КНУ обговорили законодавчі ініціативи з реформування правничої освіти

АННА ЛУКАНСЬКА

Вдосконалення системи підготовки правників – важлива передумова для зміцнення верховенства права в Україні. На цьому наголошували учасники круглого столу «Реформа юридичної (правничої) освіти в Україні», організованого у КНУ імені Тараса Шевченка за підтримки Представництв ЄС в Україні та проєкту Європейського Союзу «Право-Justice».

В обговоренні відповідних законодавчих ініціатив взяли участь керівники й викладачі ЗВО, народні депутати, представники Вищої ради правосуддя, Асоціації правників України та міжнародні експерти.

«Якісна юридична освіта з її ціннісним компонентом – одна із засад утвердження верховенства права, тому ми постійно перебуваємо в пошуку шляхів вдосконалення моделей навчання в ННІ права та ННІ міжнародних відносин КНУ», – зазначив ректор Університету Володимир Бугров.

Секторальний менеджер Представництва ЄС в Україні Албан Біосса, який долучився до обговорення онлайн, нагадав, що якісна освіта може відкрити українським юристам доступ до правової практики в межах усього ЄС. «Побудова ефективної системи юридичної освіти важлива і з огляду на масштабну російську агресію – вона дасть змогу краще боротися з масивом воєнних злочинів», – зазначив Біосса.

Керівниця Проєкту ЄС «Право-Justice» Оксана Цимбрівська підкреслила стратегічну роль освіти в трансформації правової системи: «Для нас велика честь підтримувати діяльність робочої групи з реформування вищої правничої освіти в Україні. ЄС, починаючи з Революції Гідності, системно підтримує перетворення в секторі юстиції. Проте жодна реформа – судова, органів прокуратури чи інших державних інституцій – не буде завершеною без нового покоління правників».

Результатом понад 15-річних дискусій про розвиток юридичної освіти стали концепція її реформування та проєкт Закону України «Про вищу правничу (юридичну) освіту та первинний доступ до правничої професії», поки що не зареєстрований у парламенті.

«Наше завдання – напрацювати такий механізм підготовки юристів і такий механізм доступу до юридичної професії, які б гарантували кожному і кожній справедливий доступ до правосуддя та забезпечення їхніх прав», – зазначив голова підкомітету Комітету Верховної Ради з питань правової політики Микола Стефанчук.

Однією з основних умов первинного доступу до професії юриста пропонується визначити успішне складання ЄДКІ (Єдиного державного кваліфікаційного іспиту) із присвоєнням ступеня магістра та професійної кваліфікації «Правник». Заклади освіти зобов'яжуть щороку проводити внутрішній моніторинг освітніх програм і результатів ЄДКІ та щотрироки проходити постакредитаційний моніторинг.

«Можливо, варто не тільки контролювати якість підготовки «на виході», а й проводити проміжний ЄДКІ – за прикладом іспиту «Крок», – таку думку висловив представник Асоціації правників України Роман Радейко.

Законопроєкт передбачає оновлення ліцензійних умов і стандартів вищої правничої освіти та чітке розмежування підготовки правників і працівників правоохоронних органів.

Перший заступник міністра юстиції Микола Кучерявенко підтримав ініціативу й відзначив її відповідність євроінтеграційним прагненням України. У межах підготовки до перемовин про членство в ЄС формується Дорожня карта за сферою «Верховенство права», яка включає розділи про судову владу,

Фото Ю. Бочан

основоположні права, юстицію, свободу та безпеку. «Закладені в них принципи відображені і в концепції, і в проєкті закону», – підкреслив він.

Ректор Володимир Бугров звернув увагу на те, що чинне законодавство розмежовує академічну та професійну кваліфікації. «Робота в органах прокуратури, юстиція у широкому сенсі передбачають професійну кваліфікацію. Відповідні процедури визначаються законами про прокуратуру, судоустрій, адвокатуру, нотаріат», – зазначив він. Окрім того, МОН уже має інструменти для усунення недобросовісних гравців з освітнього ринку.

Член робочої групи Андрій Бойко, професор Києво-Могилянської академії, нагадав, що трансформації у юридичній освіті тривають вже десять років. Впровадження ЄФВВ і ЄДКІ, підвищення мінімального конкурсного балу на спеціальності «Право» та «Міжнародне право» вже дали позитивний ефект. «Найближчим часом винесуть на обговорення проєкт документа про особливості ліцензування спеціальностей, що передбачають доступ до регульованих професій», – повідомив Бойко.

«Чи не призведе наскрізна магістратура до звуження плюралізму юридичних шкіл, які існують в Україні?» – висловила стурбованість модераторка заходу, проректорка КНУ Ксенія Смирнова.

Цю тезу підтримав і Суддя Європейського суду з прав людини від України Микола Гнатовський: «Якщо університет хоче реалізувати наскрізну магістратуру й успішно це робить, потрібно дати йому таку можливість. Але це не означає, що всі інші повинні діяти так само».

Спроби поставити під сумнів необхідність окремого закону про юридичну освіту не підтримала професорка КНУ Наталія Кузнєцова: «Чому треба приймати закон про вищу юридичну освіту? Тому що це регульована професія. І регулювати її інакше як на нормативному рівні просто неможливо».

Учасники дискусії зійшлися на думці, що низка положень законопроєкту потребує додаткового обговорення. Зокрема, викликає питання визначення складання ЄДКІ як умови «первинного доступу до правничої професії», адже в законодавстві немає такого поняття.

СУДОВІ ДЕБАТИ ПО-ЄВРОПЕЙСЬКИ

Всеукраїнські змагання з права Європейського Союзу п'ятий рік поспіль об'єднують студентів-правників з усієї країни навколо цінностей європейського права, ідеї верховенства права та культури аргументованого правового діалогу

Фінальний усний раунд щорічного інтелектуального турніру відбувся у Головному корпусі КНУ імені Тараса Шевченка 14 травня 2025 року.

Змагання урочисто відкрили ректор Університету Володимир Бугров та проректорка з міжнародного співробітництва Ксенія Смирнова, яка також є однією з ініціаторок створення змагань у 2018 році.

З вітальними словами до учасників звернулися: Крістіна Мікулова, голова регіонального представництва Європейського інвестиційного банку у країнах Східної Європи, та Ігор Пітцик, заступник генерального директора Директорату з питань подолання складних життєвих обставин – керівник експертної групи з питань забезпечення та захисту прав дітей Міністерства соціальної політики України.

У 2025 році у змаганнях взяли участь 17 команд із провідних закладів вищої освіти України. 13 команд подали на оцінювання письмові меморандуми, за результатами яких незалежне журі з 15 суддів обрало чотири команди до фінального усного раунду.

Фінальний раунд імітував процедури Суду Європейського Союзу, забезпечивши учасникам досвід правового діалогу на найвищому рівні. До складу суддівської колегії увійшли викладачі кафедри порівняльного і європейського права, а також визнані фахівці в галузі права ЄС з інших ЗВО, міжнародних проєктів та юристи-практики.

Конкурсанти працювали з надзвичайно актуальним складним кейсом про правовий статус дитини-біженця під час війни. У фабулі йшлося про 13-річну дівчинку з інвалідністю, Кассандру Томмінську, яка втекла з охопленої агресією Тіріонії Цефалії до держави-члена ЄС – Баратеонії. Попри наявність документів та супровід бабусі, влада визнала її «дитиною без супроводу» й відмовилася визнавати документи, видані Цефалією. Мати дитини, Елларія Томмінська, подала позов про визнання її материнства та повернення дитини. Справу було передано на попереднє рішення до Суду ЄС для тлумачення понять «дитина без супроводу» та «розлучена дитина» у контексті Директиви 2001/55/ЄС про тимчасовий захист.

Це завдання особливо актуальне для України, адже вказує на проблеми, з якими стикаються українські діти-біженці в ЄС – зокрема, нерівномірне визнання українських документів і загрози порушення права на сім'ю через

Фото Ю. Бочан

формальне трактування статусу «дитини без супроводу».

За результатами змагань призові місця вибороли команди:

UA Experts (ННІМВ КНУ імені Тараса Шевченка) – I місце,

Pathfinders of Justice (Державний торгово-економічний університет) – II місце,

ЄС or но (Український католицький університет) – III місце.

У номінації «Найкращий оратор» перемогла Юстина Штогрин (команда ЄС or но), а «Найкращий меморандум» підготувала команда Pathfinders of Justice (Державний торгово-економічний університет).

Церемонію нагородження відкрив Генрік Вітфельдт, керівник відділу державного фінансування, підтримки бізнесу та соціальної політики Представництва ЄС в Україні, який виступив від імені Посла ЄС в Україні пані Катаріни Матернової.

V змагання з права ЄС відбулися за підтримки надійних партнерів: Представництва ЄС в Україні, Адвокатського Об'єднання «Брати Попко та Партнери» (Popko Brothers & Partners), компанії DataDriven Research & Consulting, Української асоціації європейського права (УАЄП).

За інформацією ННІ міжнародних відносин КНУ

Продовжуємо серію публікацій з нагоди 95-ліття газети «Київський університет»

ДРУКОВАНЕ СЛОВО ЯК ВІДБИТОК ЕПОХИ

90-ті роки XX ст.

ЦЕНТР КОМУНІКАЦІЙ

Із вересня 1991 р. на заголовку газети з'являється зображення Тараса Шевченка з його цитатою «Учітеся, брати мої..» – спершу літнього і в шапці, але вже за два роки він стане таким, яким і сьогодні дивиться із нашої першої шпальти.

ІСКРИ ІСТОРІЇ

Бурхливе громадсько-політичне життя країни напередодні відновлення Незалежності України знайшло своє відображення в нашому університетському літописі. Цілі шпальти з цитатами зі з'їзду Народного руху України, фрагменти стенограми спільного засідання парткому університету і парткому Спілки письменників, заяви оргкомітету першого студентського мітингу у Києві, установчі документи щойно створеного Товариства української мови.

Широко висвітлюється історія становлення української державності й епохальні моменти новітньої історії: від Запорізького війська до підняття першого синьо-жовтого прапора над Києвом (24 липня 1990 р.). Перший номер 1991-1992 навчального року фіксує рішення розширеного засідання ради Університету щодо схвалення історичного Акту про незалежність України і припинення діяльності усіх політичних партій та рухів.

У центрі уваги університетської спільноти – Указ Президента України від 21 квітня 1994 р. щодо присвоєння Університетові статусу національного – про нього з гордістю повідомляє перша шпальта травневого номера газети.

ОЗНАКИ ЧАСУ

Матеріали зі злободенним змістом перехідного часу виходять на першу шпальту: чи то студентський допис «Як прожити на 50 купонів?», чи інтерв'ю з ректором «Що буде з нашою зарплатою?». Публікуються роздуми про перехід на контрактну систему праці. У фокусі уваги – формування першого складу Студентського парламенту й гарячі диспути його перших сесій у залі Вченої ради.

Переломні моменти освітніх реформ стукають в наші серця. Вже на початку 90-х на повну звучить тема переходу на багатоступеневу систему навчання (поки без терміну «Болонська система»). Комісія Вченої ради стурбована станом вивчення іноземних мов на немовних факультетах і пропонує кроки до створення якісно нової системи. До академічної мобільності ще десятиліття, а найбільш успішні студенти й аспіранти отримують стипендію Сороса. Офіс фонду «Відродження» базується у Червоному корпусі.

Київський університет

Рада ухвалила

Повертаємось до славних трад

Є гуманітарний ліцей!

Аби заохотити абітурієнтів обирати природничі спеціальності, в Університеті засновують Олімпіаду для старшокласників – її переможці стали студентами механіко-математичного, фізичного чи радіофізичного факультетів (пізніше до них приєднаються й інші факультети). Умови задач заочного туру Олімпіади публікуються в газеті – і з грудня 1994 р. застрибали косинуси і радіосхеми по наших шпальтах.

У КОЛІ ЗНАМЕНИТОСТЕЙ

Ще з XIX століття ведеться традиція відзначати званням Почесний доктор Університету знакових осіб сьогодення й запрошувати їх для виступу перед студентами. У 90-ті ними стали всесвітньо відомий мандрівник Тур Хеєрдал, канцлер ФРН Гельмут Коль і 42-й Президент США Білл Клінтон. Вікопомний виступ останнього перед киянами зібрав 30 тисяч слухачів у парку Шевченка – тут чи не вперше вони почули «Слава Україні!» мовою оригіналу від Президента Сполучених Штатів.

НАШ УНІВЕРСИТЕТ ОДЕРЖАВ СТАТУС НАЦІОНАЛЬНОГО АВТОНОМНОГО ДЕРЖАВНОГО ВУЗУ

Київський університет

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

ПОСОЛ ІНДІЇ ВРУЧИВ ПОЧЕСНУ НАГОРОДУ

Не менш легендарна традиція – виступи у КНУ щойно нагороджених Шевченківських лавреатів – починається саме в ці буремні роки. Зокрема, 1997 року в Актовій залі Червоного корпусу виголошували свої промови Іван Марчук, Анатолій Солов'яненко, Людмила Семикіна, Олесь Ульяненко.

(Далі буде)

МУЗЕЙ ВІДНОВИЛИ МЕЦЕНАТИ

З вересня знову розпочне регулярні екскурсії Зоологічний музей КНУ, відновлений після російської ракетної атаки. Це унікальний науково-навчальний підрозділ Університету та один із найстаріших природничих музеїв України

АННА ЛУКАНСЬКА

Вперше після подій 2022 року він відчинив свої двері для гостей весняного КНУ EXPO.

«Внаслідок обстрілу 10 жовтня 2022 року розбилися деякі експонати. Довелося демонтувати і повністю замінити 10 музейних вітрин із рибами, земноводними і плазунами», – розповідає директорка музею Жанна Розора. Вона працює тут із шістнадцяти років, тож пошкодження експозиції сприйняла як свою особисту втрату. Придбати 5 вітрин допомогли меценат Віталій Романчукевич та Спілка випускників КНУ, яку очолює Олександр Гришко. Решту придбали директорка музею та її чоловік Михайло Головушкін, який 25 років працював тут таксидермістом. Нещодавно він, на жаль, пішов у кращі світи. Відтворені дбайливими руками майстра у співпраці з художником куточки дикої природи – наприклад, діарама «Пінгвіни» – є справжньою окрасою музею.

У музеї можна побачити понад 5500 видів тварин з усіх континентів, зокрема, червонокнижних та винищених людиною – таких як Стеллерова корова. Із 700 000 екземплярів в експозиції представлено понад 20 тисяч. Окрасою і гордістю закладу є всесвітньо відома колекція денних метеликів – півмільйона зразків! Більшість цих дивовижних створінь зібрано й подаровано музею відомим українським зоологом Львом Шелюжком та його батьком Андрієм Івановичем, репресованим радянською владою.

Фото Центру комунікацій

ЩЕ ОДНА ПЕРЕМОГА КАПЕЛИ «ДНІПРО»

Нещодавно Народна хорова капела «Дніпро» Київського національного університету імені Тараса Шевченка стала лавреатом III Всеукраїнського конкурсу хорового мистецтва імені Михайла Кречка

ЛЕСЯ СОЛОВЧУК

Конкурс, який пройшов в Ужгороді, названий на честь закарпатського хорового диригента, композитора, збирача та популяризатора народної пісні. Цьогоріч він був присвячений 100-річчю з дня народження Михайла Кречка.

До Ужгорода на свято хорової музики приїхала рекордна кількість колективів – 25 хорів із різних куточків України, зокрема з прифронтових регіонів – Одеської, Сумської та Чернігівської областей. Три насичені програмні дні конкурсу пройшли у найкращих залах міста: концерт духовної музики в Ужгородському Хрестовоздвиженському греко-католицькому катедральному соборі, конкурсні прослуховування на сцені Ужгородського музичного коледжу ім. Д. Задора, урочиста церемонія нагородження переможців та гала-концерт у неймовірній залі обласної філармонії.

Виконавську майстерність учасників оцінювало журі, члени якого – заслужені діячі культури, народні артисти й фахові спеціалісти хорового мистецтва з семи областей України.

Народна хорова капела «Дніпро» виборола І місце, гідно представивши на конкурсі рідний Університет. Дніпряни представили складну й цікаву програму. Це дві українські ліричні народні пісні – «Якби я мала крила орлині» (обробка Ольги Токар), «Під облачком» (обробка хормейстерки капели Софії Трусенко) та яскравий твір «Chili Con Carne» шведського композитора Андерса Еденрота, яким хористи «запалили» зал і отримали шквал бурхливих аплодисментів.

КНУ EXPO-ВЕСНА 2025: КРІЗЬ ТЕРНИ ДО ЗІРОК

ЦЕНТР КОМУНІКАЦІЙ

17 травня традиційний загальноуніверситетський фестиваль КНУ EXPO-Весна 2025 гостинно відчинив двері перед сотнями відвідувачів.

Студенти і потенційні абітурієнти – найактивніші учасники всіх локацій і експериментів. Ось біологи показують досліди практично на собі – роблять аналізи власної крові. Тут вам і хімія, і біологія, адже хімія в ННІ високих технологій тепер медична – вона пов'язана і з біологією, і з медициною, з розробкою лікарських засобів. Сьогодні вже класика від ННІВТ – малювання бактеріями. «Такий собі бактеріумарт», – усміхається професор Комаров. Його фоточутливі сполуки не тільки малюють бактеріями Мону Лізу, а й щойно виграли грант Горизонт Європа, за яким упродовж наступних 4 років буде проведено клінічні дослідження.

На локації ННЦ Інститут біології та медицини першокурсниця Дарина Дорошенко зустрічає нас із черепом великої морської черепахи в руках. Черепаха справді велика – її череп завбільшки з людську голову. Дарина підводить до стенду її рідної кафедри екології та зоології. Тут є на що подивитися й що помацати: міссісіпський алігатор, шкіра бегемота у 5 см завтовшки, скелет цикади, зуб слона. Дівчина з гордістю демонструє скелет борсука, який самостійно зробила студентка Аїда Молчанова.

Проходимо блискавичний практикум із накладання хірургічних швів, затримуємося на майстер-класі з інтубації трахеї від магістранта спеціальності «Медицина» В'ячеслава Тарасюка. Він уже обрав для себе майбутній напрямок – анестезіологія. «Тому ця навичка – мій хліб у майбутньому», – зізнається В'ячеслав.

Родзинкою КНУ EXPO-Весна 2025 став AstroHub – тематична локація університетських астрономів, позначена телескопом біля входу. У них був для цього грандіозний привід – Астрономічній обсерваторії Університету цьогоріч виповнюється 180 років.

Фото Центру комунікацій

Рішення щодо реєстрації №1450 від 25.04.2024, ідентифікатор медіа R 30-04306
Телефони: 239-31-65, вн. 31-65. E-mail: newspaper@knu.ua
01033, м. Київ, вул. Володимирська, 60, кімн. 231

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:
С. ДАНИЛЕНКО – шеф-редактор,
В. БУГРОВ, О. ДОБРЖАНСЬКА, В. ЛИТВИНЕНКО,
К. СМИРНОВА, Г. ТОЛСТАНОВА

НАД НОМЕРОМ ПРАЦЮВАЛИ:
Л. КІТ, Г. ЧУЙКО, Г. ЗОРЯ
Дизайн та верстка:
Центр комунікацій КНУ +38-044-239-34-60

Друк –
Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет"
Зам. № 225-11379